

abana

MAYIS 1994

SAYI 214

TROLÇULAR TUTUKLANDI

Abana Limanında trolle ayılan Mustafa Emanet (38) ve Ahmet Çelik (32). İlçe Tarım Müdürlüğü ekipleri ve landarma devriyesince yapılan denetimler sonunda çıkarıldıkları mahkemeye tutuklandı.

tutuklandı. Bilindiği gibi, 3 milden yakında trolle balık avlanması yasaktır.

3 Mayıs 1994 tarihinde Yeni İncebolu'dan

YENİ KIVI VE CEVİZ BAHÇELERİYLE SERALAR KURULDU

İlçe Tarım Müdürlüğü ve İl Özel İdaresinin desteğiyle geçen yıl başlatılan kivi ve ceviz bahçeleriyle, önceki yıllarda başlatılan seraların kurulması bu yıl da sürüyor.

Bu yıl 125 kivi ve

250 ceviz fidanı dağıtıldı. 4 sera daha kuruldu.

Bu yıl ayrıca bir sera yarım dönümü da çiçek yetiştirilmeye başlandı.

Bu yılki giderlerin 25'i yetiştiricilerden

alınıyor. Örneğin tanesi 12 milyon olarak hesaplanan bir seranın giderine, yetiştirici 3 milyonla katılacak.

Geçen yıllarda kurulan seralardan 11 verim almıştı belirtiliyor.

SOMON BALIKLARI BÜYÜDÜ

700 GRAMA ULAŞAN BALIKLARIN SATIŞI SÜRÜYOR

İlçemizde ilk kez üretilen somon balığının ağırlığı 700 grama ulaştı.

Ziraat Teknisyeni Yaşar Dokuz'un (48) kendi olanaklarıyla ürettiği somon balığının 11 tane sonuc alındığı bildiriliyor. Yavrular, Mart sayımızda belirttiğimiz gibi Fethiye'den sağlandı.

Havuzda 3.000'e yakın balık kaldı. Balıkların deniz suyu sıcaklığından etkilenmesi nedeniyle, gelecek ayın sonuna dek elden çıkarılması gerekiyor.

Yaşar Dokuz'dan aldığımız bilgiye göre, Ekimden yeniden yavru alınıp havuzda yetiştirilmeye başlanacak.

DENİZ KIYISINDAKİ KÜÇÜK EULER TAMAMLANIYOR

Belediyenin deniz kıyısında kurmakta olduğu hazır "bungalow" türü evlerin ikinci

10 evinin kurulması çalışmaları sürüyor. Kurulmakta olan 10 evde 4'er yataktan,

toplam 40 yatak olacak. Geçen yıl kurulan 10 evle yatak çokluğu 80'e ulaşılıyor.

YAYA VE BİSİKLET YOLUNUN YAPIMI SÜRÜYOR

Geçen yıl çalışmaları başlatılan kıyıda ki yaya ve bisiklet yolunda çalışmalar sürüyor.

Geçen yıl açılıp fidan dikilen bu yolun taban kaplama taşlarının döşenmesine başlandı.

Bu yolun yanlarına kahve ve park yapımı çalışmalarına da başlandı.

LİMANDA SU OYUNLARI VE EĞLENCE MERKEZİ KURULUYOR

Liman alanını turizm amaçlarıyla su oyunları ve eğlence merkezi kurulacak.

Balıkçı lokantaları da bulunacak olan merkezin yapımı iki aşamada gerçekleştirilecek.

Yapıma bugünkü değerle 2 milyar lira gideceği hesaplanıyor.

BELEDİYE KİTAPLIĞI HALKA AÇILIYOR

Belediye kütüphanesi, Kültür Bakanlığınca sağlanan kitaplarla varıllandırıldı.

Gelen kitapların sayımı yapılıyor. Kütüphane Abana'ya gelen turistler de yararlanabilecek.

OTOBÜS TERMİNALİ YAPILACAK

İçinde 6 büne bulunacak otobüs terminalinin proje çalışmaları sürüyor.

Yapımına bu yıl sonlarında başlanılacak ve yapımının 200 milyon bulacak.

GAZETEMİZİN HER SAYISI 1.500 BASILIYOR. SEÇİM AĞIRLIKLARI HABERLERİLE ÇIKAN GEÇEN SAYIMIZ KAĞIT SORUNU NEDENİYLE 1.000 BASILABİLDİ.

GEÇEN SAYIMIZI BİLDİRİM DİŞİ YOLLADIĞIMIZ BİRÇOK KURUM VE KURULUŞA YOLLAYAMADIK (BİLDİRİM DOLDURAN TÜM OKURLARIMIZA YOLLANDI).

HAYATI TAHSİN YILMAZIN YURTDİŞİNE ÇIKMASI NEDENİYLE GELECEK SAYIMIZ ERKEN BASILACAK VE BİLDİRİM DİŞİ YOLLADIĞIMIZ YERLERE (BU SAYI GEÇİKTİRİLEREK) İKİ SAYI BİRDEN POSTALANACAK. DUYURULUZ. ABANA GAZETESİ

ÖMER DEMİR'İN ABANA GÜNLÜĞÜ

25 Mayıs 1958

SIKINTILI GÜNLERİN SONU

Yazın sürprizlerle dolu. Bu yazık böğürümle valizimle Burada yaşamaya koyulları ağır.

Yamaçları seyre dalıyorum. Yeşil, beyaz gibi görünmeyen gerçek gördümü mutlu ediyor.

Siz, gönlümde uçan bir gülsünüz. Yanımda oldukça rahatlık duyuyorum.

Resim çalışmamız bize "dil" oldu. Sizi kullarım. Daha vuslu ve serbest olarak, ısk yıklın çiçekleri oku! bahçesinde de yetiştirdik. Yaşlı Amca da duvarlara katkida bulundu. Merkezlerle koydan kum çekerek, harç karıldı ve okulun içi onarıldı. Cünler geldi geçti, çalışmaların olumlu bulundu.

Abana gecelerinde hoş vakitler geçirdik.

Çay içtim, ekmeğe yedim. Cebimdeki bozuk paraları tıttı.

Kardeşim Mustafa gelmişti. Her şey eskisi gibi. Mustafa İc/Kurt Ortaokulunda okuyor. Bir ay içinde 100 lira borçlanmış. Bu borcu ödedim. Abana'daki borçlarımı kapatmak amacı ile çiçek yapıp sattım. 50 lira kazandım. Çayirek kızları da çiçeklerinden aldı. Öteberi alıp merkebe yükledim. Kayalı Kızı da durumunun düzelmesine sevindi. Bir hafta boyunca şehriye çorbası ile idare ettik, çok zor durumu düşmedik. Ama Kardeşim Ayşe, arkadaşlarına "aç kaldık" demeyi. Buru duyan Kenal Yuvarlak ve öteki komşular, "durumunu niye bize söylemedin, biz invar değil miyiz?" dediler. Biz sabrettik. Yanışlık kardeşimde. Oldu bir kere.

Böyle sıkıntılara sık sık düşüyorum.

İLİMİZİN YENİ BELEDİYE BAŞKANLARI

27 Mart seçimleriyle gelen ilimizde 20 ilçe ve 1 "belde"nin belediye başkanları ve partilerini, Çatalzeytin Mektubu'ndan aktarıyoruz.

ANAP'lı belediyeler:

Boz uzt (Engin CAMBAZ), Cide (Yaşar ŞAKAR), Devrekani (Hidayet İLGEN), Doğanıyurt (Mustafa SARUL), Hanönu (Mehmet YÜCEL), İnebolu (Kadir KARATAY), Küre (Engin AYRANCİ), Pınarbaşı (Tahir PINAR), Seydiler (Şevket GENÇOĞLU), Taşköprü (Hasan ALTAN).

DYP'li belediyeler:

Ağlı (Kemalettin ÇOLAK), Azdavay (Fehmi NALBANTOĞLU), Çatalzey-

tin (Vahit TEKİNEL), Daday (Nedim BİYİKLİ), Ihsangazi (Numan OMUZLU), Sempazar (Mustafa ERTEM).

SHP'li belediyeler:

Abana (Şevket YAZGAN), Araç (Bahtiyar YASAR).

MHP'li belediyeler:

Merkez (Süleyman YÜCEL), Tosya (Mehmet URUÇÖZ).

RP'li belediye:

Örneke (Mustafa YAMAN).

Çatalzeytin Mektubu'nun habere göre Türkeli'de Mustafa Özcan (DYP): Ayancık'ta da Rifat Örneke (yeniden) belediye başkanlıklarını kazandılar.

İNEBOLU'DA BELEDİYE MOTELLERİ 52 MİLYONA KİRALANDI

İnebolu'da, Boyranaltı'ndaki belediyenin 90 yataklı motelleri, açık artırma ile bir yıllığına kiralandı.

İki kişinin katıldığı artırma, 52 milyon 500 bin lira ile Nazım Çalikoğlu'nda kaldı.

HALI SAHA 15 MİLYON

Öte yandan yine İnebolu'da belediyenin "halı saha" artırımına 14 kişi katıldı.

Artırma (bir yıllığına) 15 milyon 500 bin lira ile Ali Şivetoğlu'nda kaldı.

Yeni İnebolu

(2 Mayıs 1994)

abana

SİYASAL GAZETE

HER AYIN BAŞINDA ÇIKAR

KURULUŞU:

25 Ocak 1978

ÇIKARAN:

Tahsin YILMAZ

GENEL YAYIN YÖNETMENİ:

Hajun Tahsin YILMAZ

YAZI İŞLERİNDEN SORUMLU YÖNETMENİ:

Fahri KÖSE
Tel: (366) 564 10 44 ve 5642 20

ADRES:

ABANA GAZETESİ
37970 ABANA
Tel: (366) 564 10 68

İSTANBUL TEMSİLCİLİĞİ:

Tahsin Sokak 5
KOÇUKPAZAR
Telefon: (212) 513 42 32

SÜRDÜRÜM:

HER İSTEYENE
PARASIZ YOLLANIR
(Yardımcı Yönlendirme)

DİZGİ VE BASKI:

GÖKDEM BAŞMEVİ
Teletip ve Teletaks
(212) 556 60 03

ULUS SES Milliyet
KİM BASINDA ABANA DÜNYA
AKSAM OYUNCI
Kastamonu Cumhuriyet Doğrusöz

İLK "SOLCU" FABRİKA CAN ÇEKİŞİYOR

1968 kuşağının, sosyal demokrat teori ve amalar bir heyecanla temelini attığı Abana Elektromekanik'te bugün dananın kuyruğu kopuyor. 1968 kuşağının başlattığı, Kenan Evren'in üretime açtığı fabrikada 113 gündür süren grevin kadere, bugün yapılacak genel kurulda belli olacak.

Bir zamanlar sadece denizden ulaşılan Abana'da elektrik motoru üretmeyi kafasına koyan CHP Kastamonu milletvekili ve Abanalı olan Sabri Tıgılı, Türkiye Milli Gençlik Teşkilatındaki gücünü kullanarak gerçekleştirdiği projeye DSK'ien Muhsin Batur'a, Köy Kooperatifi Halil Başol'da dönemin aktif kişi ve kuruluşlarını hissedar yapıyor. ÖZ Çelik-İş üyesi ve aynı zamanda fabrikanın ortağı 200 kişinin 113 gündür grev sürdürdüğü Abana Elektromekanik'in zor durumu, 1968 kuşağının son yenilgisi olarak değerlendiriliyor.

Alınan kredilerle, zamanla hisse oranları azalan ve bugün birçoğunun hissedar olduğunu bile unuttuğu Abana Elektromekanik'in ortakları arasında DSK, Maden-İş, Yol-İş, Ağaç-İş, Köy Kooperatifi, Muhsin Batur, Halil Başol, Reşit Utker, Kenan Bulutoglu da bulunuyor. 1968 kuşağının gençleri olan birçok sendikacı ve politikacının da ortak olduğu Abana'ya, parası olmadığı için o günlerde ortak olmayan ve sürüklü sitem eden İrfan Özyazdın ise, dostları tarafından zamlı sayılıyor.

Siemens'ten, Koç Holding ve İbrahim Bodur'un ısrarı talebine rağmen, elektrik motoru teknolojisini almaya başaran Abana'nın o günlerdeki öyküsünü Sabri Tıgılı şöyle anlatıyor:

"Abanalılar, İstanbul ve Ankara'da küçük imalat işleri ile uğraşıyorlardı. Kendilerine sorduklarında, en fazla ihtiyaç duydukları ürünün, elektrik motoru olduğunu söylüyorlardı. 1974 yılında DİT'ye ve yıllık 250 bin motor ihtiyacımız olduğunu, bunun da sadece 100 binini ürettiğimizi öğrendim. Birde sevindim. Çünkü sadece Abanalı imalatçı arkadaşlarımızın yıllık 50 bin elektrik motoru ihtiyacı vardı. Hemen karar verip girişime geçtim.

Siemens'in genel müdürü olan arkadaşımız, o zamanlar Türkiye Milli Gençlik Teşkilatının (TMGT) dış ilişkiler sorumlusuydu. Ayrıca ailesi Hitler'den kaçarak Türkiye'ye gelen, burada öğrenim gören, antiemperyalist ve antifaşist biriydi. Güvendi ve teknolojiyi Ali Coşkun'un ısrarlarına rağmen bize verdi. Avrupa İskan Fonundan ilk kez krediye de bir aldık. 5,565 milyon dolar olan bu kredi tam 9 Eylül 1980'de çıktı. 12 Ekim oldu. 15 Ekimde para Merkez Bankasına geldi. Bürokrasi nedeniyle 1983 yılına kadar bu parayı zor aldık. Hic kullanmadığımız para için de bir süre late bankı. 1985 yılında Kenan Evren'in üretime açtığı fabrika, bu gecikme yüzünden artırılan sermaye nedeniyle, fazla Türkiye Kalkınma Bankasının eline geçti. Bugün Abana'nın % 36'sı TKBN'ın, % 27'si KOF'nin ve % 8'i de Özel İdare'nindir. Ortaklarımızın çok azı hisselerini elinden çıkardı ama sermaye 25 milyon liradan 6 milyar liraya kadar gelince, hisse oranları düştü."

Abana Elektromekanik'i geri isteyen ve bu konuda kampanya başlattığını belirten Sabri Tıgılı gönüllü ve ücretsiz çalışacak uzman bir yönetim kurulu, üreten ve kâr eden bir kuruluş istediğini belirterek şöyle konuştu:

"Abana Elektromekanik'in ürettiği elektrik motorlarının çoğunluğunu, Abanalı olan sanayiciler satın alıyor. Belki de bu, hiçbir ülkede ve hiçbir malda böyle değildir. Abana'yı yaşatmak için, aynı zamanda müşteri olan bu insanlarla, işçiler ve yerli halkla birlikte Abana'ya talibiz. Ez veya geç, kendi kurduğumuz bu fabrikanın sahibi olacağız. Fabrikamızda kereste tüccarı, nakliyecisi ve hatta tefecisi yönetim kurulu üyesi istemiyoruz."

Öte yandan bugün yapılacak genel kurulda, sermaye artışıyla oluşan TKBN'ın yönetimine geçen Abana'da, 1,3 milyon lira ücretle "evet" demeyip grev yaratan ANAP dönemi yöneticileri giderken, bir zamanlar "bu fabrika çalışmaz" diyen DYP'li yerel yöneticilerin gelmesi bekleniyor.

Sabah Gazetesi

(1972'de çıkan bu yorumun tarihi kaydetmemiştir - Abana)

HASAN REİSİN TORUNU YAŞAR ÖZTÜRK'LE

Konuşan Salim YILMAZ

- Çocukluğunuzdan başlayalım?

- Çocukluk yıllarım çok iyi geçti. Zeytinlik'te harman alınırdı. Yaz akşamlarında çevre aileler burada toplanırdı. Güzel ve sıcak bir anlaşıma-kaynaşma vardı. Ramazanda tombalar oynanırdı. Yılbaşlarında falan biraraya gelinirdi. Bunları anımsıyorum.

- İlkokulda parlak bir öğrenci olduğunuz vardı.

- Bedi Öğretmenin öğrencisiydim. Allah rahmet eylesin, çok iyi bir öğretmendi. Öğrenci arkadaşlarımdan Mahmut Şeker, Naci Ergin, Eski Nahiyeye Müdürü Nurettin Peker'in kızı Seyhan Peker'i sayabilirim. İlkokulu 1948'de bitirdim.

- Sonra?

- Abana'da ortaokul ve lise yoktu. İstanbul'da okudum ortaokulu. Babam yaşıyordu ve hiçbir sosyal güvencesi de olmadığından ortaokuldan sonra çalışmaya başladım.

- İsterseniz yeniden eskiyle dönelim. Babanızın belediye başkanlığından başlayalım.

- Rahmetli Fahri Bey (Yazgan) ayrılmıştı belediye başkanlığından. Çok sıkıntılı yıllardı o yıllar. Aslında babam belediye başkanlığı istememişti. Adaylığını bile koymamıştı. Halktan istek geldi. Saniyorum o zaman, belediye meclisi seçiyordu başkan. 12 meclis üyesinden 11'i babama oy verdi. Ben küçüküm, böyle anımsıyorum.

- Tek parti deviydi. Nasıldı yönetim o zaman?

- Ben küçüküm, Yorum yapamam ama, demokrasiye geçmişiz iyi oldu.

- Abana'nın ilçe oluşunu anımsıyor musunuz?

- Abana'nın ilçe olmasında Tahsin Coşkan'ın payı büyüktür. Saniyorum bakandı. 1945'te ilçe oldu.

- O günlere ilişkin anınız?

- Abana'nın ilçe olduğu sırada ben İstanbul'daydım. Ama tam ilçelik kutlamalarında Abana'daydım. Halk o denli coşkulu idi ki ayaklarını yere basamıyordu. Sandallar, ağaçlara çıkartılmış, süslenmişti. Rahmetli Fahri Bey, babam ve öteki büyüklerimiz bile motorlarla turlar atarak marşlar söylüyorlardı.

- Babanız ne zaman bıraktı başkanlığı?

- İlçeliğin kaldırılmasıyla (1954), belediye başkanlığı da kaldırıldı. Bu arada belediye müfettişler geldi ve yasal olmayan harcamaları buldu. Amaç Halk Partisi olan Abana'ya son bir kulp takmaktır. Babam, kılı kırk yaran çok dürüst bir insandı.

- Nereden kazınaktı bu yolsuzluk?

- İlçeğin kaldırılma aşamasında babam Ankara'dan bir telgraf çekerek, herkesin kendi giderlerini çekmesi

koguluydu. Abanalılar Ankara'ya çağırıyor. Ama belediye ilgilileri harcamaları belediyeden yapıyor. Babam, ilgililere kotuluk gelmesin diye telgrafı açıklamıyor. Aslında bu gibi durumlarda giderler belediyeden karşılanılabilmeli. Ama dinlemiyorlar ve babam iki yıllık bir mahkemeden sonra aklanabiliyor.

- Demek ki halk Ankara'ya gidiyor.

- Gidiyor. Eski meclisin önünde yürüyüş yapıyorlar. İlçeğin kaldırılmasının gündemden çıkarıldığı sözünü alıyorduk ama, sonradan yine gündeme geliyor.

- İstanbul'da ne iş yaptınız?

- Askerden sonra bir kumcu firmasında yazıcılık yaptım.

- Turistik eşyaya nereden merak saldınız?

- 1964'te Taşkızak Tersanesi'nin Maliyet Muhasebesine girdim. Ortaokulu bitirirken Güzel Sanatlar'a girebiliyordum ama, olmadı. Bu merak bende hiçbir zaman kaybolmadı. Boş zamanlarımda resim falan yapıyordum. Bir ara Kâzım Yazgan geldi İstanbul'a, "Abana için süslü duvar tabloları falan işler misin, dağıtma olarak?" dedi. Ben dağıtmayı bilmiyordum. Bana Tornaçcı İhsan Abıyı gösterdi. Böylece öğrendim dağıtmayı da. Bir süre Abana'ya iş yaptım ama sezonluk işlerdi.

- Nasıl işlerdi bunlar?

- Tahta tabaklara türlü desenler-resimler işliyordum. Ayrıca tepsi falan yaptım. Kahve tepsi, kuruyemişlik falan. Bu işi çok seviyordum. Bir ara Türk Hava Yollarına da çalıştım. Çalıştığım işyerinde de pazarlıyordum.

- Emeklilikten sonra mı geliştirdiniz işi?

- Hayır, çalışırken. Bir yandan da pazarlıyordum. Kimi kuruluşlara veriyordum. 1978'de erken emekli oldum. 42 yaşındaydım. Kendime güvenim de vardı, dükkân açtım. Seramik üzerine

de çalışıyorum. Duvar süsü ve nazarlık gibi ayrıntılara da giriyoruz. Kilim deseni, tarihsel resimler üzerine işleme, tavuskuşu şeklinde nazarlık, ibrik şeklinde nazarlık yaptım, tutundum.

- Ağaç işçiliğini de mi kendiniz yapıyorsunuz?

- Ağaç işçiliğini tornacıya yaptırıyorum.

- Sizin sanatçı olarak bir ölçüde ve bir kızınız var.

- Ben dükkân açarken çocukları da meraklıydı. Kızım bir gazetenin argi-vince çalışıyor.

- Ayrıca daktilo biliyor ve aynı zamanda grafikerdir.

- Oğlum üniversitede okuyor. Son yılı. Harita kadastro memuru olacak. O meslekte gönülsü yok, biliyorum ama, elinde mesleği bulunsun. Bugün için ağırlığı karikatüre veriyor. Yeteneği var. Dergilere çiziyor. Para da kazanıyor. Bize yükü yok.

- Kaç yıl uzak kaldınız Abana'dan?

- Ben 1948'de ilkokulu bitirince 12 yaşında ayrıldım Abana'dan. Ortaokulu İstanbul'da okurken ara sıra gidip geldim. Ama iş yaşamına geçince çok ilişkim olmadı. On yılda bir geldiğim oldu. 12 yıl önce emekli olunca gelmiştim, iki yıl önce geldim, bir de bu yıl.

- Gelmediğinizde özlem duyuyor musunuz?

- Elbette özölüyor.

- Mahalleimizdeki değişiklikler?

- Yeşillikleri iyi koruyamıyoruz. En çok bahçeler bakımsız. Biz pelemelik de bahçemiz bakımsız kaldı. Ama sürekli burada oturanlar da bakımlıdır. Büyüklerimiz diktiği ağaçların kalanlarıyla yetinmişiz. Kıyılar bile düzensiz. Kürüzlük, çalılık her yan. Betonlaşma dönemine girilmiş. Abana'nın yaşlandığı, dağıldığı, yeşillik kaybolmaz ama, kıyıda ki belediyenin ağaçlandırmaya çalışması dışında yeşil koruyan yok. Beton yığınları içinde de olsa, yeşil konumuz gerekir.

- Paftagonya tipi aşıp evlenmiş tikleniyor. 1950'lerde biriktirilmiş, evlenmiş betona dönüşmeye başladı. Son yıllarda Abana'ya yığılma başladı ve betonlaşma yoğunlaştı. Sizin evinizi koruyabilecek misiniz?

- Ben de koruyamayacağım. Yüklenciliye vereceğiz ama şimdilik bizim mahalleye istek az. İkkel de olsa, baba armağanı olarak oturuyoruz. Bizim zamanımızda yapılan evimiz yıllar yılı sahiptir kaldı. Eski yapılara göre

çok güzelliği de yok. Eski evimiz yıkılmasaydı, onu daha iyi tutardım. Her odasında banyo vardı. Banyonun yanında, önünde ayna bulunan oymalı raflar vardı. Tavan dersinzi hali deseni gibi oymalıydı. Kapılar da öyle. Eski evlerin bir özelliği de, odalardan birinin altında ahır olmasıydı. Evin altının öteki yerleri boştu. Odun falan koyardık. Uzun, uzun odunlar eşekle gelirdi. Evlilik oynardık evin altında.

- Sizin odunları Danacı Ömer keserdi.

- Evet, Ağabeyi Ahmet vardı, o da keserdi. Kuş avlardı falan. Evimizin bahçesi güllük gülsütlüktü. Rahmetli annem çiçeği çok severdi.

- O devrin büyük anneleri bayağı çalışırdı.

- Ben çocukluğumda yaşılan çok severdim. Örneğin Huri Köyünde(*) Zarif Yenge vardı. Beyi Mehmet Abi de çok muhtemeldi. Mehmet Ağa derlerdi. Sert'a Mehmet Abinin kardeşi. Sonra Ağa Mehmet Köyünde Adile Abla vardı. O da çok hanım bir kadındı. Kâmil Kaptan vardı. Molla Dayı vardı, o da çok tatlı bir yaşıydı.

- Çocukları çok severdi. Gece gezmelerine gidiirdi. Elektrik de yoktu, teneyle dolışırdık. Toplantılarda lüks lambası yakılırdı.

- Yüksek Kahve sizin miydi?

- Babam işletti bir zamanlar. Babam orada da zarar çekti. Otel yaptı, sahipleri gidere ortak olacaktı, olmadılar. Odeviz moderniz dediler, öyle kaldı. Zamanla kiraya falan sayıldı. Kahvesi de çok iyi idi.

- Biliyorsunuz, ağabeyimin atılımı ile biz de işlettik. Aynı Salon/Aynık Otel olarak orayı. Abana'nın turistik devresinde rahmetli babam görkemli olarak çalıştırdı burayı.

- Yüksek Kahve derlerdi. Sedirler vardı. Altı handı. Akımda kalan bir anı var. İmamın Mahmut diye bin varmış Abana'da, oruç tutmazmış.

- Kırılmış bu İmamın Mahmut?

- Tam söyleyemeyeceğim. Yukarı Abana'danmış. İçki de içermiş. Oruç tutmazmış ama, tutar görünürmüş. Kendini bitkin göstermiş. Babam ramazanda bir gün bu adamı izliyor ve bir şeyler yediğini görüyor. Babam, Mahmut'un kahveye geldiğini görünce bir kıyıya çömeliyor ve onun gibi bitkin olduğunu gösteriyor. İh-mih diyor. Sonra anlaşıyor durum ve bir daha saklayamıyor oruç tutmadığını.

- Göbel Kâmil vardı, çok iyi saz çalardı. Sizin onun devrine yettiniz mi?

- Çocukta ben, içkililerle pek kalmıyordum. Duyuyordum,

bağlama çalanların olduğunu. Tiyatro çalışmaları olurdu. Gerektiğinde erkekler kadın yerine oynardı. İlkokulun çok güzel bir "müsamere salonu" vardı. Biz çok temsil verdik. Fatma Hoca vardı, "Kara Fatma". Beyi fotoğrafçıydı. Ayrıca iyi rol yapardı. Temsiller o düzenlerde çoğu kez. Bu işin içinde Ziya Abi (Şen) de vardı. Ahmet Efendi vardı, annemin amcası olurdu, o da çok girdi bu işe. Halkevi de vardı o zaman. Orada da eğlenceler yapılırdı. Bir köşesine sahne yapıldı. O zamanlar çok gelen gider olur, böyle şenlikler sık sık yapılırdı. Ulusal bayramlar çok coşkulu kutlanırdı. Dışardan tiyatrolar, sihirbazlar da gelirdi. Babamın kahvesinde bile tiyatro oynandığı olurdu. Yazın açık havada yapılırdı. Şekercinin dükkânı ile Fahri Beyin yapısı arasında bir boşluk vardı, cadılar genlererek gösteriler orada yapılırdı. O zamanların renklerinden Akkız (Fatma Hanım) vardı, çok güzel ut çalardı. Doktorürdü yani Konyalıyı falan çok iyi çalardı. Kızı Süheyla da oynardı.

- Akkız Abanalı değildi. Nereden geldiler acaba?

- Nereli olduklarını iyi bilmiyorum. Bursalı mı, Çatalzeytinli mi, akımda öyle bir şey kalmış. Çok iyi insanlardı, bize gelirdi. Sonra Süheyla bir gazete kanalıyla evlenince, İstanbul'a taşındılar.

- O devir bambaşkaydı.

- Şimdi Abana doğal olarak kıyıda büyümüş. Ben babamın kahvesinin önüne dalgaların geldiğini biliyorum. Halkevi (eski belediye) zaman zaman dalgalanın içinde kalırdı.

- Abana'nın eksiklikleri nedir sizce?

- Ben 60'lı yıllarda Abana'ya bir kültür evi yapılmasını istirdim. İçinde dil öğrenilen bölümü olan, tiyatro bölümü, kitaplığı olan bir kültür evi. Sine-ma-tiyatrosu olmalı. Konferanslar verilebilmeli. Folklor çalışmaları yapılabilirdi. Çok istirdim Abana'da böyle bir yerin olmasını. Ama yaşam koşulları yüzünden Abana'dan ayrı kaldığımdan, çok üzerinde duramadım. Bizde folklor çalışması pek yok. Değerlerimiz kaybolmaya yüz tutmuş. Bunlar derlenmelidir. Gelenekler, görenekler, çevresel giysilerimiz tümüyle kaybolmadan belgelenmelidir. Sizin tarihimize sahip çıkma çalışmalarınız alkışlanmaya değer. Toplumumuzda bu konuda bir bilinç oluşmamış. Sonradan dizimizi döğöceğiz ama yaran olmayacak. Umanım bu böyle sürmez (1990).

*) Abana yöresinde "ev"e "köy"; "oda"ya da "ev" denir.

"BİR TONGUÇ OKULU GÖLKÖY ENSTİTÜSÜ"NDEN BİR SÖYLEŞİ

(SAYFA 89-92)

NECATİ YILMAZ(*)

-Çocukluk yıllarınız nasıl geçti?
- Köyde doğdum. 25 yaşına kadar köyde kaldım. 5-12 yaşım savaş yılları içinde geçti. Hocam Topal olduğu için askere alınmamıştı. Hocanın işini götüne köyü gördü. Fahri (parasız) olarak çalıştı. Yemeğini de sıra ile köyü verirdi.

- Birinci Dünya Savaşı yıllarını yaşadınız. O günlere ilişkin bir anınız var mı?

- Kurtuluş Savaşının son günleriydi. Hocaya bir kâğıt geldi. Ordularımızın İzmir'e girdiği bildiriliyordu. Hoca bana dedi ki "Haydi gel, yazdılara müdelaile izni alınmış" dedi. Ben koparak gittim, bir tatarın içinde yazıcıları buldum "Aşar" alıyorlardı o zaman. Urunun sekizde birine devlete verildi. "Ey millet müdelaile izni alınmış" dedim. Bana para verdiler.

- Kurtuluş Savaşına ilişkin başka anınız var mı?

- Var. Var! Ben, hocadan sonra Abana'daki "Rüşd" okuluna yazıldım. Beni sınavla döndüğü sınıfa aldılar. Ama bir ay okuyabildim. Anam-babam İstanbul'daydı. Onların yanına gittim. İstanbul'da bir dükkanın başında işçi olarak çalışıyordum. Ben İstanbul'dayken Râfet Paşanın oğlu İstanbul'a geldi. O günü bayram. O günü heyecanımı hiç unutamam. Çok tezahürat yapıldı. Köprüde kurbanlar kesiliyor. Ağlayanlar, yaşa, varol! diye bağırarak, oğlunu göçürüyorlardı. İstanbul'da üç yıl düğün elinde kalmış. Babam da o zaman, "aslapurya olam" (küçük yelkenli gemi) kâhyasıydı. Ahır dükkanımız vardı. Kahvecilik, şu bu da yaptık. Ramazanda oyun yerleri açıldı. Babamın dükkanından mavi, tabanca, kama, ekik çıkmaz. Ordunun İstanbul'a girdiği gün halk sabaha kadar bayram etti. Çayır çayır alah sesleri her yerden geliyordu.

- O devrede alışveriş nasıldı. Halkta "para" var mıydı?

- Kupaşpazarı da (İstanbul) kahveviz yâken, bir çay, 3 kuruştu. Kaşaya hiç para girmeden kahveyi kapattığımız olurdu. Halkta para yoktu. Çay bile veresiyse içerdiler. Herkes çayını içti, giderdi. Herkes güdünce dükkanın başına oturur. "Talanca geldi mi?" diye denelleyerek, hesabına çay parasını yazdıkları 80 kışiden ancak 10'u çay parasını peşin verirdi!

-İkiköyü bilmediniz. Okuma yazmayı askerde mi öğrendiniz?

- Babam beni askere yollamak istemedi. "Bede!" yarecekti. Ama ben, babamın haberi olmadan inebolu Askerlik Örgütüne dilekçe yazdım. İyandarmalık istedim. Askere gittim ve istediğim mertebe'yi

buldum. Onbashi oldum, karakol kumandanı oldum. Beni geçtikli mektebine de yollayacaklardı ama askerde kalmadım. Askere gitmeden "yeni yazı"yı öğrenmiştim.

- Sarıyerim 1930'lu yıllarda. Nasil öğretmen oldunuz?

- Köye geldim. Bir sanatım yok. İşim yok. Babamla da aramız iyi değildi. Babam iki evli. Böyle düşünür dururken, Kastamonu ya öğretmen kursu açılacağını duydum. Köylerden okuyup yazma bilen, askerde çavuş, onbashi olan, idarecilik yapabilen kişilerde bulunanların başvurulan kabul ediliyor. Böyle ilanlar var. Ben de başvurudum.

- Yı? - 1938. 11 Nisan günü Kastamonu Gököy Eğitim Kursuna kayıt oldum. Orada yedi ay öğretim üsseli üzerinde çalıştım.

- Gököy o zaman nasıl bir yerdi?

- Her yer çamur, bataklık gibi bir yerdi. Çadırlarda yatıktık. İş de yapmışsınız.

- Hem de ne iş? Seyhoğlu Konağı diye bir tek sağılanca yapı vardı. Onu onardık. Tudla keşek. Çok tudla keşek. Utun bir yemekhaneye binakı yaptık. İki katlı bir yapı yaptık. Üstünde iki yatakhane, altında da iki dersane. Sonra kârtın yaptık. Kümes yaptık, hamam yaptık.

- Köyde nasıl işe başladınız?

- Köyde amcam muhtardı. Bakım aileminde falan. Biz öğretmen istemeyiz. Hacıveli de okul var" falan diyor. Durumu gezici başöğretmene anlattım. "İsterse hiç çocuk vermesinler, sen bu köydeyim" dedi. Sonunda köy odasını açtı. Başladım öğretme. Köyü de odada durmak istiyor. Benim kahven mavi. Dedim ki "Bana yolda bir gün kaza kazıyarsanız, kahveni oku yaparım" Köyü kabul etti. Komşu Yıyias (Yakışbaşı) Köyü çocukları okulu doldurdular. Bizim köyden iki çocuk benim vardı. İki çocuk ailemin ve bir çocuk da Kaşap Ahmet'in oğlu. Ha, bir de Kardeşim Mesut var. Öğrenci sayısı 33-34'ü buldu.

- Neye köyden öğrenci yollamıyorlar?

- Sonunda köylü anladı. Yanlığını ve yolladılar. 34 yıl bu köyde kaldım. Köylü ile hiçbir anlaşmazlığımız olmadı. Köye oku da yaptırdık. Hatta, çocukları tarlamda bile çalıştırdım. Hiç kanıkmazlardı. Çok rahat çalıştım.

- Köyü kızlarını okula yollar mıydı?

- Bu konuda hiç sıkıntı olmadı. Köylü özellikle kızlarını daha çok okutmak istedi. Ben zaman zaman bütün köylüyü sınıfa çağırırdım. Bazı dersleri onlara da anlatırdım.

1909'da Abana'nın (Kastamonu) Yeşilyuva (Gedos) Köyünde doğdu. Okuma-yazmayı köydeki "Topal Hoca"dan öğrendi. Abana Rusdi Okulunun 4. sınıfına (sınavla) girdi ve burada yalnızca bir ay okudu.

1938'de Gököy Eğitim Kursunun birinci devresine katıldı.

Köyü Yeşilyuva'da başladığı öğretmenliğini orada 34 yıl sürdürdü. 1972'de emekli oldu.

1989'da Abana'da öldü.

Anısı önünde saygı ile eğilıyoruz.

- Köydeki okula ilişkin bir anı.

- Okulu yeni açmışım. 1. sınıf. Üç-dört günümüz. Tahtaya bir sandalye ması yaptım. Çocuklara "kim sandalye resmi yapabilir?" diye sordum. Sıra ile birkaç öğrenci tahtaya çıkıp sandalye resmi yaptı. Öğrencinin bir büyük bir sandalye resmi yaptı. Arkadaşlarına sordu: "Bu sandalyede kim oturur?" Cevabını da kendisi verdi: "Köyün" Köyünü Mehmet Paşanın bir adamı.

- Okulda araç gereç yönünden sıkıntıya düşmüştü mü?

- O zaman ders aracı yok. Öğretmen her şeyi kendinden yaratacak. Bilihassa bizim öğretmen teklifi çok başarılıydı. Sebabi bizim kılavuzumuzun olmasıydı. Bul kılavuz bir öğretmen gibi bir neferdi. Her sınıf da evi işi kıldan vardı. 1-2, 3-4, 5-6, 7-8, 9-10. Bu kılavuz çok iyi hazırlanmış. Bir kılavuzlardan yararlanarak konuları çok rahat işlerdik. Hiç sıkıntı çekmiyorduk.

- Biraz da askerlik yıllarınıza değelim. Siz, Mahmut Makal'ın "Bizim Köy"de anlatmış. Yıllarda askerliğini yaptığınızı söyler misiniz?

- İlk askerliğime 7 Şubat 1934'te başladım. Yozgat'da darıma. Okulunda 8 ay kurs gördükten sonra, Akcaevan Merkez Karakoluna verildim. Orada iki ay stajdan sonra Borucu Karakolu kumandanı adına atandım. Bu karakola bağlı 33 köyüm vardı. Mahal'in anlattığı köyler de bunlar içindeydi. İlk pazir de Nurgöz tarafına oldu.

Makalın öğretmeni yaptık köy.

- Evet. Gmğimiz köyler de bir köpek ordusu ile karışıyorlardı. Biz, atarınkuzeninden alıp parçaları yacaktılar. Köyün köpek pevrade, köpek çokuğu da bundan. Üç köpeği olan evler vardı.

- Bizim Köy'de okuduğunuzlara göre, yıllarda fuvale yokmuş.

- Ne gezeli. Ama bir günlerde biliyordum durumu. Çaydamlı Köyünde kalıktı. Bir gece Yanında da iki jandarma var. Sabah oldu. Herkese gidicekti. Bekli almıştı. Bir ibni vardı. dışarıya göstererek "işimizi görür" dedi. Ben bakırm. Herkese benzer bir şey yok. Köyde bir tane varmış. Onu da kimsesiz

gitlemiş. Neye bir açık aradığı olurdu. Sonra muhtardan ihtiyar heyetini toplamasını istedim. Geldiler. İlk sorum, hangi mezhepten olduklarını sormak oldu. Köyde tasin bol olduğunu ama heilinin olmadığını çok uzulduğunu söyledim. Heren o gün oraya bir heli yaptık. Her evin böyle bir heli yapmasını, yapmayanlara bana bildirmen muhtardan istedim. Merkezde döndüğünde araştırdım ki bütün köylerde durum aynıymış. Köy muhtarlarını topladık. Her evin mutlaka bir heli yapmasını emrettim. On beş günde heliler yapıldı!

- Seyirlerde vermiş o bölgede.

- Çekimler Köyünde Ahmet Eten'de bir seyrin vardı. Bu seyrin için gün yapıyorlardı. Ayrıca vakti de lesterle seyrin üzerine bir alıyorduk. Seyir çağırıyor. Geli. Etrafıya konuşulur. Dine

devlet işlerinin ayrı olduğunu, devlet işlerine karışmamaları gerektiğini söyledim. Seyirin durumu bir daha şikayet konusu olmasın.

Karakol kumandanıyken o hemli olaylara varıştınız mı?

- Bu karakolda bir çocuk yıl kıldım. Çevre hakimiyet müdferverliğini unutamam. Muhtarlar arasında özellikle Nurgöz Muhtarı Gani Çavuşu çok severdim. Makal da anlatıyor. Gani Çavuşu. Bölgede animesi bir sonuna karıştırmadım.

- Yazarmış Hayati Tahsin Yılmaz'ın bahsetti Necati Yılmaz'la Muharrem Saka ve Nurettin Doğan'ın yaptığı söyleşi, 1 Mayıs 1982 tarihli Abana Gazetesi'nde yayımlandı. Bu söyleşinin ses bandlarından yararlanarak, kompozisyonlu bir filmi çektik.

MEHMET SAYDUR HAYATİ TAHSİN YILMAZ

BİR TONGUÇ OKULU GÖKÖY ENSTİTÜSÜ

Görkem
YAYINLARI

Ç I K T İ

GÖLKÖY'ÜN TARİHÇESİ, 79 SÖYLEŞİ,
140 FOTOĞRAF, 384 SAYFA, 70.000 TL.

KASTAMONU
ÖZKAN KİTAPÇI

BARTIN
AZİM KİTAPÇI
ÇEVRE ANAĞI

ZONGULDAK
MUHAMMUT KILIÇ

ÇAYCUMA
ALİ ÖSMAN YILMAZ

ABANA GAZETESİ TEMSİLCİLİĞİ İSTANBUL